

P o s u d e k oponenta rigorózní práce Mgr. Jiřího Bílka
„Vývoj diplomatických vztahů mezi Apoštolským stolcem
a Československem v letech 1918 – 1950

Spis je zajímavou výsečí dějin mezistátních vztahů Československé republiky od jejího vzniku přes klidnější, bouřlivá i existenčně kritická období jejího trvání až po rok 1950. Členění jednotlivých úseků autor přizpůsobil vlastnímu pohledu na charakter vzájemného, nebo místy pouze z jedné strany sledovaného poměru obou subjektů ve vymezeném čase.

Čtenář v práci najde kapitoly s názvy obvyklými v historických pracích : Počátky diplomatických vztahů..., Počátky ochlazování..., Vývoj diplomatických vztahů... v letech a další, které označují jisté časové etapy. V nich se mi jeví jako metodická nedokonalost charakterizovat „Počátky diplomatických vztahů... (1918 -1921)“ a k nim přiřadit „Počátky ochlazování vztahů... (1922 – 1925)“. Nemůže být naznačená první i druhá fáze vývoje považována za jednu etapu? Zvláště když druhá část zaujímá pouze jednu a čtvrt strany textu?

Vedle takto vymezených časových úseků v práci dominují jako samostatné kapitoly krátké výklady o politice světového ústředí katolické církve vůči ČSR v souvislosti s Mnichovským diktátem nebo s rozbitím republiky v březnu 1939.

Na straně 116, na počátku závěrečné pasáže, již celé zkoumané období 1918 – 1950 autor člení na čtyři základní etapy s dílčími mezníky roků 1937, 1945, 1948. Toto rozdělení odpovídá obvyklému historickému pojetí a mohlo být použito jako základní systematika celého tématu.

Práce tedy nemá jednotnou systematiku výkladu, autor jej přizpůsobil hlavním událostem, resp. konkrétním postojům vysokých církevních funkcionářů.

Celý spis je koncipován – což odpovídá jeho titulu – z pohledu vatikánského pozorovatele, místy stranicího katolické církvi.

Zatím co si autor v úvodu klade za cíl charakterizovat vnitropolitické události a situaci v republice a hledat v nich důvody a motivy změn v postojích k papežské kúrii, politiku Vatikánu blíže nezkoumá, považuje ji za neměnnou, konstantní a nedotknutelnou. „Zrcadlo“ odrážející popisované diplomatické vztahy má v podání autora jen jeden úhel odrazu, politiku ČSR. Důvody změn postojů Vatikánu měly být podle mého názoru také alespoň z části zkoumány, i když by tím studovaná materie dále narostla.

Posuzovaná práce má velmi dobrou úroveň, svědčí o právnické i historické erudovanosti autora, se kterou využil odbornou literaturu. Částečně odkazuje i na vlastní studium s archivních dokumentů.

Plně doporučuji její obhajobu.

~~Doc. JUDr. Ladislav SOUKUP, CSc.~~

31. ledna 2007